

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/162857,IPN-Oddzial-w-Gdansk-oddal-czesc-Marii-Odyniec-nauczycielce-ktora-w-czasach-sta.html>
2022-08-13, 16:35

IPN Oddział w Gdańsku oddał cześć Marii Odyniec, nauczycielce, która w czasach stalinowskich nie bała się głosić prawdy o Zbrodni Katyńskiej

Za swoją postawę została skazana na 5 lat więzienia.

W ramach obchodów Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej 13 kwietnia p. Dorota Kotwicka, dyrektor Zespołu Szkół Chłodniczych i Elektronicznych w Gdyni oraz delegacja Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Gdańsku złożyła kwiaty pod tablicą upamiętniającą Marię Odyniec, nauczycielkę i pisarkę, która za głoszenie prawdy o Katyniu była represjonowana przez Urząd Bezpieczeństwa.

Maria Odyniec nauczając młodzież próbowała przekazać uczniom prawdę o zamordowanych polskich oficerach w Katyniu, o Związku Sowieckim i Armii Ludowej, zacieranej historii walki Armii Krajowej z okupantami. Starła się uczulić uczniów na fałszywy przekaz wszechobecnej komunistycznej propagandy, opowiadała o trudnych warunkach bytowych Polaków w ZSRS, oceniała aktualną sytuację, w jakiej znaleźli się Polacy po wojnie.

Niestety, przemycane w czasie lekcji informacje w końcu dotarły do funkcjonariuszy Miejskiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Gdyni. Młodzież zaangażowana w

działalność stalinowskich organizacji, aktywiści Związku Młodzieży Polskiej z Zasadniczej Szkoły Zawodowej Budowy Okrętów w Gdyni byli oburzeni odważnie głoszonymi przez nauczycielkę treściami antykomunistycznymi.

Funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa rozpoczęli przesłuchania uczniów uczestniczących w lekcjach. 20 grudnia 1951 r. Maria Odyniec została aresztowana i oskarżona o „rozpowszechnianie fałszywych wiadomości” od września do grudnia 1951 r., na terenie Zasadniczej Szkoły Zawodowej Budowy Okrętów w Gdyni, na lekcjach „o Polsce i świecie współczesnym”. Na świadków w czasie rozprawy wezwano ponad 30 uczniów. 15 marca 1952 r., wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku (nr sprawy Sr 52/52), Maria Odyniec została skazana na 2 lata więzienia. Adwokat wniósł skargę rewizyjną do Najwyższego Sądu Wojskowego, apelując o uniewinnienie oskarżonej, niestety skarga została rozpatrzona negatywnie, nadto interwencja spowodowała pogorszenie sprawy. Najwyższy Sąd Wojskowy skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia, oskarżając Marię Odyniec o „szkalowanie Związku Radzieckiego i Armii Czerwonej oraz nawoływania do wrogich wystąpień przeciwko jedności sojuszniczej ze Związkiem Radzieckim”.

22 września 1952 r. Maria Odyniec została powtórnie skazana przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku (nr sprawy Sr 52/171). Karę podwyższono do 5 lat więzienia z utratą praw publicznych na 3 lata. Nie zastosowano środka łagodzącego nawet z uwagi na fakt pozostawienia przez kobietę w domu półtorarocznego synka. W wyniku obowiązującej amnestii 13 grudnia 1952 r. karę złagodzano do 3 lat i 4 miesięcy. Skazana przetrzymywana była w więzieniach w Gdańsku, Grudziądzu, Brzegu i Kluczborku. Ostatecznie została zwolniona z więzienia postanowieniem z 8 marca 1954 r. Jako nauczycielka Maria Odyniec najbardziej związana była z Technikum Chłodniczym w Gdyni, gdzie pracowała w latach 1962-1973.

[Poznaj Marię Odyniec – nauczycielkę, która w czasach stalinowskich nie bała się głosić prawdy o Zbrodni Katyńskiej. Zobacz materiały edukacyjne przygotowane przez OBUWiM IPN Gdańsk.](#)